

Un puzzle amb peces que no encaixen

La unitat de la federació russa està en perill. Oblidats per Moscou, els barons regionals han decidit prendre la justícia pel seu compte i actuen com a sobirans d'estats independents, adoptant mesures que trenquen amb la constitució federal.

El nou primer ministre rus, Evgueni Primàkov, hereta un país al caire de la desintegració que no està disposat a blegar-se a un poder central desorientat pels canvis polítics sobtats i per l'esfondrament global de l'economia.

Mantenir sota un control estricte les polítiques regionals és el cavall de batalla del nou primer ministre. En el seu primer discurs al Parlament ja va alertar sobre el perill re-

dades a l'hora de reclamar les seves aportacions al pressupost federal. Els dirigents de la república de Kalmúkia, a la ribera de la Mar Càspia, han acusat el Kremlin de fomentar el separatisme de la república amb la suspensió de les activitats del Banc Central kalmuk i amb l'anul·lació de les subvencions a aquesta república de 320.000 habitants. Una mesura que Moscou va imposar quan l'administració local va destinar una part de la recaptació sobrera al pagament de salaris i pensions, i que per això mateix ha estat interpretada com un càstig.

Totes les regions han entès de fa temps que no poden pas comptar amb el suport de Moscou, i que la bona o mala marxa de la pròpia economia depèn de la gestió dels seus governadors.

Un altre cas exemplar és el de la regió de Vladivòstok, amb una capital portuària amb el mateix nom, situada a l'extrem més oriental del país, a milers de quilòmetres de la capital russa. En aquesta regió, on les temperatures baixen per sota els 40 graus negatius, ni les tallades de l'electricitat o del gas, ni les manifestacions dels miners, no aconsegueixen de commoure les arques del pressupost federal. I la crisi actual ha allargat encara més les distàncies. Vista la impassibilitat moscovita, les regions siberianes han decidit de plantar cara juntes, amenaçant de no pagar les contribucions al pressupost i decretant l'estat d'emergència econòmic, un gest que va més enllà de les prerrogatives que els atorga la

constitució federal. En alguns llocs, pràcticament desproveïts per la crisi del ruble, els governadors tornen a recuperar les cartilles soviètiques de racionament per garantir els aliments bàsics a infants i jubilats.

Kaliningrad, la primera. Una de les regions pioneres en aquesta revolta ha estat l'enclavament militar de Kaliningrad. Es tracta d'una base fora de les fronteres russes, a la costa bàltica, on el governador Leonid Gorbenko va decretar l'estat d'emergència econòmica, prescindint del vist-i-plau de Moscou, i va negar-se així a pagar els impostos federals fins que el centre no complís les seves obligacions amb la regió.

L'amenaça de disgregació preocupa molt Moscou, perquè moltes regions tenen dipòsits d'armes.

Un altre cas que podria estendre's entre les regions és el del general Lèbed, governador del gran territori de Kràsnoïarsk. En vist de les contínues protestes dels treballadors de la base militar de míssils estratègics, que malvivien de feia mesos perquè l'estat no hi feia arribar els rubles per pagar els salaris, Lèbed va amenaçar les autoritats moscovites de fer-se càrrec de la gestió de la base.

Des de l'extrem orient fins a la Bàltica les regions russes es rebel·len contra la incapacitat de Moscou d'establir un pla per salvar el país de l'enfonsament econòmic. Els 89 barons que les governen es mostren reticents a acceptar les directrius d'un govern

ARKIU / EFE

Minaires traient un company ferit després d'una explosió de gas metà a dins d'una mina. Aquest sector de treballadors són dels més damnificats per la incapacitat del govern rus de pagar els sous.

al d'un desmembrament de la federació i va deixar clar que tot intent de secessió seria tallat arran. És per això que ja ha arribat a mans dels diputats de la Duma, perquè la votin, una llei que permetrà de destituir els governadors electes de les regions i repúbliques de la federació que violin la legislació russa.

En canvi, les mesures de control imposades des de Moscou no semblen plaure gaire les 89 regions, que es dolen que només són recor-

ARXIU / EFE

Vladivostok, capital de la regió amb el mateix nom, és una ciutat portuària situada a l'extrem més oriental del país, a milers de quilòmetres de la capital russa. En aquesta regió les temperatures baixen dels 40 graus negatius, però ni les tallades de l'electricitat o del gas no aconseguen de commoure les arquitectures del pressupost federal.

que encara no ha formulat cap política econòmica concreta. Per ells la cosa més important és de respondre, dia a dia, davant els seus electors, de la misèria, la inflació i la caiguda en picat del ruble.

Les autoritats fan mans i mànigues per evitar que el pànic per la imminent arribada de l'hivern no provoqui escenes de pillatge o revoltes en massa dels treballadors. Per això moltes indústries paguen les nòmines en espècies. Aquest és el cas d'una fàbrica tèxtil de Sibèria, on els treballadors rebien de sou 150 rotlles de paper higiènic al mes, que ells revenien a l'entrada del metro o als mercats locals. El mal és, evidentment, que els propietaris no acceptaven aquesta moneda de canvi a l'hora de cobrar els lloguers.

A la zona de Murmansk, centre dels submarins nuclears de l'exèrcit rus, a tocar el cercle polar àrtic, esperen. I l'única solució que esperen per afrontar l'hivern és l'ajuda humanitària de Noruega i de Suècia.

Desintegració de fet. Moscou, de moment, encara és l'aparador de Rússia i un exemple diferent del que passa a la resta del país. I és que l'atur, el desproveïment i l'economia de supervivència són les

Algunes regions, com Magadan, a l'orient, o Altai, han creat les seves pròpies reserves d'or i pedres precioses.

plagues d'aquesta fi de segle contra les quals lluiten els 89 barons regionals.

Tant és així que es pot afirmar que aquest darrer mes tots els caps de l'administració regional han adoptat decisions ignorant l'existència del poder central i la unitat econòmica al país. Això ha fet que els mitjans de comunicació ja parlin d'un desmembrament de fet de la federació russa.

El primer pas seriós en aquesta direcció separatista, l'han adoptat algunes regions, tals com Magadan, a l'orient, o Altai, que han creat les seves pròpies reserves d'or i pedres precioses, procedents de les seves mines. Aquesta és una prerrogativa proposada per la llei

federal sobre metalls i pedres precioses, a què s'aferren molts governadors, vist el comportament de la moneda russa. Fins i tot les repúbliques que no extreuen metalls preciosos com el Tatarstan, han accelerat l'intercanvi d'or per petroli o gas. En època de crisi, quan el ruble és poca cosa més que paper mullat, el metall daurat és la millor garantia per a obtenir crèdits internacionals i donar credibilitat a les autoritats.

Els barons s'han vist obligats, per gust o per necessitat, a comportar-se com a presidents d'estats sobirans, amb l'adopció de mesures com la creació de fons propis per pagar els salaris, la creació de reserves d'or, imposar noves lleis de control sobre els preus dels comerços, dissenyar una política fiscal o imprimir el seu propi diner.

Tot i que, per ara, cap regió no ha plantejat la qüestió de la independència —a excepció de Txetxènia, i amb tràgics resultats— els barons locals es desenten cada vegada més d'un poder central que ja no té els tentacles tan llargs per a abastar tot el territori i que van conquerint, com més va més, noves parcel·les de la seva independència econòmica.

Isabel Hortal (Moscou)